

Ismeretterjesztő füzet

Pannon Egyetem
University of Pannonia

Miért fontos szelektíven gyűjteni?

Az anyagok körforgásban tarthatók

Például a papírgyártáshoz nagy mennyiségű fakitermelésre van szükség, ami a papír újrahasznosításával elkerülhető. A fának nagy szükségét érezzük a nyári melegben, mint árnyék, hasznosítják a szén-dioxidot és élőhelyként is nagy szerepük van, így védelmük kiemelten fontos. Emellett energiát és vizet is tudunk spórolni az újrahasznosítással.

A műanyagok esetében is hasonló előnyöket tapasztalunk az újrahasznosítással. Kevesebb kőolajat szükséges felhasználni az újrahasznosított műanyag gyártás során, így a nyersanyagokkal is tudunk takarékosan bántani, melyek kitermelése is nagy energiabefektetés és környezetszennyezés.

Hasonlóan a fémeket is jól újra lehet hasznosítani, így a friss nyersanyag kitermelés drasztikusan csökkenthető lenne az újrahasznosítással.

Ne feledkezzünk el a szerves anyagok körforgásában tartásáról sem, hiszen ezek tápanyagként szolgálnak a termőföldnek. Komposztálással a hulladékunk értékes humusszá alakul át, így ennek segítségével felvehetjük a harcot a talaj termőképességének csökkenésével szemben.

Hosszabb ideig használhatók a lerakók

Nagy probléma, hogy lassan ellep minket a „szemét”, a lerakók egyre növekszenek, rosszul mutatnak a tájképben, lehet szaghatásuk, valamint ha nem megfelelően kerültek kiépítésre veszélyt is jelenthetnek a környezetre. Emellett sok értékes, jól felhasználható anyag is a lerakóba kerül. Fontos, hogy ezeket az anyagokat eltérítsük a lerakóról és valamilyen módon hasznosítsuk

A veszélyes hulladékok elkülönülnek

Fontos, hogy a veszélyes hulladékokat fajtájuktól függően a megfelelő gyűjtőbe tegyük (hulladékudvar, elemgyűjtő, akciószerű mobiltelefongyűjtés, kereskedelmi visszavétel), így nem keverednek a többi hulladékkal és nem okoznak még nagyobb gondot. Ezek az anyagok a környezetre veszélyesek pl.: savak, lúgok, mérgező anyagok szivároghatnak belőlük, károsak az élővilág számára, így ártalmatlanításukat külön az erre a célra kialakított telepeken kell végezni.

Hogyan kell szelektíven gyűjteni?

Műanyag és fém

A műanyag hulladékok közül a következő fajtákat gyűjtsd különválogatva a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés keretében/ szelektív szigeten: ásványvizes, alkoholos és üdítős műanyag palack (amennyiben nincs rajta a visszaváltásra utaló logó), tejtermék kiöblített pohara, tégelye, kozmetikai szerek flakonja, tubusa, tégelye, tisztító- és mosószerek csomagolása, fólia, habosított fólia, műanyag kupak, polisztirol, élelmiszerek műanyagcsomagolása, valamint többrétegű tejes és üdítős italoskartonok. A tejes és üdítős dobozokat (Tetra Pak) - bár tartalmazznak papírt is - tisztítást követően a szelektív műanyag hulladék gyűjtésére szolgáló kukába kell dobni.

Ne rakj viszont a tárolóba savas, lúgos, étolajos flakonokat, használt intim-higiéniái hulladékot és benzineskannát!

A fém hulladékok esetében is számos otthoni hulladék újrahasznosítható, a szelektív kukába kerülhet a fém italos doboz, konzervdoboz, fémkupak, háztartási fémtartalmú eszközök, vagyis ilyen módon például a kidobásra ítélt régi evőeszközöknek is megadhatod az esélyt az újjászületésre. A festékes doboz, spray, elektronikai berendezések és alkatrészek, elem és akkumulátor azonban ne az otthoni szelektív kukába kerüljön!

Papír

A szelektíven gyűjthető papírhulladékok közé az összehajtogatott hullámkarton, kartondoboz, reklám- és egyéb újság, szórólap, csomagoló- és nyomtatópapír, papír tojástartó, füzet, illetve könyv tartozik. Vagyis ide tedd például az elektronikai berendezések hullámkarton csomagolását és a postaládádba kerülő áruházi reklámújságokat is, viszont a tojástartó esetében mindenképpen győződj meg róla, hogy valóban papír alapanyagú-e a csomagolás. Semmiképpen ne ide kerüljön a használt szalvéta, kéztörölő és papírsebkendő!

A nagyobb kartondobozokat, melyek nem férnek a kukába vagy zsákba, összekötegelve tedd a gyűjtési napokon a kuka mellé!

A nem visszaváltható üveghulladékok gyűjtése a közterületeken található üveg konténerbe tehető. A visszaváltható üvegekről tájékozódhatunk a „Visszaváltás automatában” fejezetből.

Biohulladék

Az elkülönített, biológiailag lebomló hulladék gyűjtésébe beletartozik a konyhai zöldhulladék és a konyhai élelmiszerhulladék. A konyhai zöldhulladékok a növényi eredetű nyers zöldség és gyümölcs maradványok, kávézacc, teafű (filter nélkül) stb. A konyhai élelmiszerhulladékok pedig a háztartásban keletkezett, emberi fogyasztásra szánt maradványok, amelyek hulladékká válnak.

Ezeknek külön gyűjtése Magyarországon is kötelező (lesz), hiszen a vegyes (fekete) kukánknak nagy részét (40-60%) ez az önmagában, külön gyűjtve nagyon hasznos anyag adja. A vegyes hulladékkal elkeveredve viszont műanyaggal, üveggel, egészségügyi hulladékkal szennyeződik, így újrahasznosítása és körforgásban tartása nem megoldható. Ha külön gyűjtjük, akkor biogáz állítható elő belőle, amit például fűtésre és áram termelésre tudunk felhasználni, tehát energia lesz belőle.

A következő linkre kattintva további információk érhetők el a témában:

<https://mohu.hu/biohulladek>

Komposztálás

A biohulladék elkülönített gyűjtése mellett, aki teheti ne feledkezzen meg a komposztálásról sem. Komposztálhatunk a saját kertünkben is, de fordulhatunk a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt.-vel szerződött komposztáló telepekhez is, melyeknek listája az alábbi linken érhető el: <https://mohu.hu/egyeb-cikkek/biohulladek.html>.

A komposztálás a konyhai zöld és kerti zöldhulladék kezelésének környezetbarát módja, mely során értékes humuszt nyerünk, amit saját kerti vagy szobanövényeink gondozásakor felhasználhatunk.

Visszaváltás automatában

A kötelező visszaváltási rendszer keretében az 1 dl-től a 3 l-ig terjedő fémdobozok, üveg és műanyag palackok lesznek visszaválthatók (kivétel a tej alapú termékek csomagoló anyagai). Az ilyen csomagolású italokért többet kell fizetni, de ugyanennyiért vissza is lehet őket váltani a kézi visszaváltási pontokon vagy minden 400 m²-nél nagyobb eladótérrel rendelkező, főként élelmiszer értékesítésével foglalkozó üzletben, a visszaváltó automatákban. Önkéntes alapon kisebb üzletek is csatlakozhatnak a visszaváltási rendszerhez.

Fontos különbség, hogy a visszaváltási automatába helyezett palackokat nem szabad összenyomni, laposra taposni a korábbi szelektív hulladékgyűjtési gyakorlattal ellentétben.

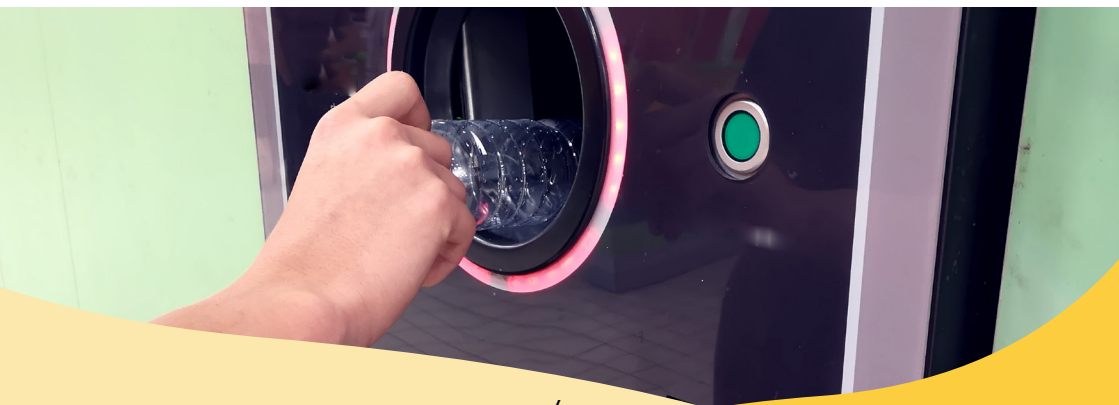
Az automatába visszavitt csomagolások után a visszatérítés:

- ♻️ jótékonyági célra történő felajánlással
- ♻️ utalvány formájában (üzletben levásárolható vagy készpénzre váltható)
- ♻️ átutalással (mobil applikáció segítségével) történhet.

Az egyutas csomagolások ára 50 Ft, a többutasok árát a palackozó határozza meg. A többutas termékek az ital elfogyasztása után a visszaváltási rendszeren keresztül a gyártóhoz kerülnek vissza, ahol tisztítást követően újratöltik azokat. A legtöbb palack azonban egyutas, amely anyagában történő újrahasznosítással újabb palackok alapanyaga lesz. Nem éri meg elkezdeni felhalmozni a jelenleg még árusított régebbi típusú italcsomagolásokat, mert csak azokat lehet majd visszaváltani, amelyek 2024. január 1. után kerültek forgalomba, és rendelkeznek az új visszaváltási logóval és új vonalkóddal.

További részletekről a következő linken tájékozódhat:

<https://mohu.hu/visszavaltasi-rendszer/fogyasztói-visszavaltas>

Hulladékudvarban

Hulladékudvarok, hulladék átvevőhelyek

A hulladékudvarok célja a szelektív hulladékgyűjtés támogatása. Lakcímkártya felmutatásával bármely hulladékudvar szolgáltatásait országosan igénybe veheted. Az éves és napi háztartásonként leadható hulladék mennyiségéről tájékozódj az üzemeltető weboldalán.

Akciószerű gyűjtés

Akciószerű gyűjtés lehet papírgyűjtés, használt mobiltelefon, elem, elektronikai hulladékgyűjtés. Ilyenkor a hulladékok felügyeltestánkerülnek gyűjtésre, így feldolgozásukban a válogatás lépése akár kiishagyható, ezért érdemes kihasználni ezeket az alkalmakat.

Mi történik a szelektíven gyűjtött hulladékkal?

Automatával visszaváltott műanyag.

Az automata roncsolja őket a többszöri visszaváltás elkerülése miatt, ezt követően elszállításra kerülnek a válogató létesítményekbe, ahol anyagfajtára, színre, stb. válogatva bálázzák a hulladékot, amit utána újrafeldolgozásra kerül.

Hitek, tévhitek, mítoszok

1. A műanyag ételes dobozokat (pl. joghurtos doboz) kimosva kell a szelektív kukába helyezni. A mosogatás során elpocsékolt vízzel nem ártunk többet a környezetünknek, mintha a vegyes kukába tennénk?

A szolgáltató nem fertőtlenített, teljesen tiszta hulladékot vár el, elég ha mosogatás közben a mosogatóvízben kiöblítjük és a mosogatószivaccsal kitöröljük. Nem kell több liter vizet elfolyatni a tisztításához. A tiszta műanyag ételes dobozok egyrészt megkönnyítik a válogató munkáját, másrészt otthon sem bűdösödik, amíg a megfelelő szelektív kukába helyezzük, harmadrészt pedig ha ugyanabba a zsákba vagy szelektív kukába kell gyűjteni az összes szelektív hulladékot (vagyis a műanyag, a papír és a fém keveredhet), akkor a papír újrafeldolgozását megakadályozhatja, ha más hulladék által szennyeződik.

2. A szelektíven gyűjtött hulladékokat úgyis válogatják, akkor nem mindegy mit hova dobok?

A hulladékválogatás részben gépesített folyamat, de nagy részét emberek végzik. Az utóválogatás nehezebb feladat, mint eleve szétválogatva a megfelelő kukába elyezni. Nem mindegy, hogy a válogatás mennyi energiát és erőforrást igényel, valamint mennyi válogatási maradék keletkezik. Nem nagy probléma, ha olyan műanyag kerül a szelektív hulladékok közé, ami nem újrahasznosítható, de például elektronikai hulladékot, elemet vagy egészségügyi hulladékot tilos beledobni!

3. Nincs a közelben hulladékudvar, miért várják el tőlem, hogy hónapokig a lakásban őrizgessem a hulladékomat, majd messzire autózzak el vele, mikor a nyitvatartási idő is rossz.

A legtöbb hulladékudvar igyekszik hosszabbított nyitva tartással fogadni a lakosokat. A hulladékudvarok nyitva tartása elérhető: [\(kattints ide\)](#)

4. A textil hulladékot a vegyesbe kell tenni, nincs a gyűjtésére megoldás.

Ez nem igaz, mivel az ország területén számos textilgyűjtő konténer került elhelyezésre, amelyek a MOHU térképes keresőjében megtalálhatók: [\(kattints ide\)](#)

Ezenfelül 2025. január 1-jétől a textil hulladék teljeskörű különgyűjtését is meg kell oldani.

5. A mi településünkön nincs szelektív hulladékgyűjtés, nincsenek szelektív kukák.

Minden településen van szelektív hulladékgyűjtés, ez alól egyik település sem kivétel.

6. Egy igazi klasszikus legenda, hogy a szelektíven gyűjtött szemetet úgyis összeöntik. Ezt mindenki a saját szemével látta.

A szelektív hulladékok, tehát a papír, a műanyag és a fém abban az esetben kerülnek összeöntésre, ha a lakosság felelőtlenül, nem tisztán gyűjti őket (általában hulladékgyűjtő szigetek esetében), ilyenkor energia és üzemanyag pocsékolás lenne két külön úttal elszállítani a különböző típusú szelektíveket, így amennyiben egy autóra felfér összeöntik, hiszen a helytelen gyűjtés miatt muszáj válogatni. Ez a megoldás környezetkímélőbb és költséghatékonyabb. Minél jobban igyekszünk a hulladékunkat helyesen gyűjteni, annál kevesebb energiába kerül ennek válogatása és feldolgozása. Fontos, hogy a szelektív hulladékokat nem a vegyes hulladékkal öntik egybe.

7. Hova vigyem a használt gumiabroncsaimat?

Magánszemélyek a hulladékudvarokban és a forgalmazóknál is leadhatják a gumiabroncsokat.

8. Mit tegyek a roncsautómmal?

Roncsautót autóbontóba vitesd el. Fontos, hogy győződj meg arról, hogy legálisan működő autóbontóba viszed-e a gépjárművedet.

9. Hova vigyem az elektronikai eszközöket és a használt akkumulátort?

Javasoljuk, hogy az elektronikai eszközöket és a használt akkumulátorokat a forgalmazóhoz vidd vissza, mert ő köteles átvenni ezeket a hulladékokat. Ezeket a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. fogja begyűjteni és gondoskodik azok megfelelő kezeléséről. Ezeket a hulladéktípusokat továbbra is lehetőség van MÉH- telepeken, vagy hulladékudvarokban leadni. Fontos, hogy leadás előtt tájékozódj arról, hogy a kiválasztott helyen mit vesznek át.

A lemerült/ nem működő elemeket pedig a legtöbb közintézményben (iskolákban, hivatalokban) található elemgyűjtőbe lehet elhelyezni.

